

Wat is het?

Dyshidrotisch eczeem is een ontsteking van de handen (en soms ook de voeten) die wordt gekenmerkt door met vocht gevulde blaasjes en blaren op de handpalmen, de zijkanten van de vingers en de voetzolen. Het vocht in de blaasjes is vaak helder of iets troebel. Later drogen de blaasjes in en krijgen ze een bruine kleur. Nog later schilferen de ingedroogde blaasjes af.

Dyshidrotisch eczeem is een veel voorkomende aandoening, die vaak chronisch is.

Hoe ziet het eruit?

Een aanval van dyshidrotisch handeczeem begint typisch met het vrij plotseling ontstaan van groepjes diep in de huid gelegen gespannen blaasjes die met helder vocht gevuld zijn. Soms zijn de blaasjes slechts speldeknoop groot, maar soms ontstaan ook grotere blaasjes die met elkaar kunnen samenvloeien tot blaren van 1-2 cm groot. Wanneer er sprake is van vele grotere blaasjes wordt er gesproken van [pompholyx](#).

Er is meestal *weinig* felle roodheid van de huid.

De klachten bestaan aanvankelijk uit lichte jeuk of branderig gevoel. De blaasjes drogen meestal vanzelf in, hetgeen de huid stug kan maken. Soms leidt deze stugge huid tot de vorming van pijnlijke kloven. Als de blaasjes ingedroogd zijn schilferen deze geleidelijk af. De hele cyclus van het begin van de blaasjes tot het einde van het afschilferen duurt ongeveer 4 weken. Niet zelden ontstaat in de laatste fase weer een nieuwe episode met blaasjes.

Soms gaat het eczeembeeld over in een vorm van handeczeem met langdurig schilferen en kloven van de handpalmen.

In veel gevallen van dyshidrotisch handeczeem staan de blaasjes niet op de voorgrond. Hier treedt de schilfering op zónder dat de blaasjes aanwezig of duidelijk zichtbaar zijn geweest: deze vorm van handeczeem noemt men *dyshidrotisch eczeem van het type lamellaris sicca*.

Wat is de oorzaak?

De oorzaak van dyshidrotisch handeczeem is, ondanks veel onderzoek, niet duidelijk. Er zijn wel verschillende 'verdachte' uitlokkende factoren die als mogelijke oorzaak worden genoemd. De meest bekende zijn:

aanleg voor constitutioneel eczeem

mensen die als kind veel last hebben gehad van constitutioneel eczeem (eczeem in de plooien van knieën en ellebogen en gezicht) of nog steeds dit eczeem hebben, zouden mogelijk een verhoogd risico hebben op het ontwikkelen van dyshidrotisch eczeem.

irriterende stoffen

direct contact met sterk irriterende stoffen zoals bepaalde soorten olie die in de metaalindustrie worden toegepast kan in sommige gevallen leiden tot dyshidrotisch eczeem.

contact met allergische stoffen

handeczeem dat veroorzaakt wordt door een contactallergische reactie geeft meestal eczeem op de hand *rug*. Desalniettemin zijn ook heftige, met blaasjes gepaard gaande allergische reacties beschreven aan de hand*palmen*. Sommige geurstoffen, chroom en nikkel zijn beschreven als allergenen die dit beeld kunnen veroorzaken. Uw arts zal bij langdurig dyshidrotisch handeczeem meestal onderzoek willen doen naar mogelijke contactallergieën.

metalen in de voeding/ drinkwater

in sommige onderzoeken is bij mensen met een nikkelallergie een relatie gelegd tussen de inname van grote hoeveelheden nikkel en handeczeem. Ditzelfde geldt voor het metaal chroom. Bij een normaal dieet is een relatie tussen handeczeem en nikkel of chroom vrijwel uitgesloten.

schimmelinfecties

een schimmelinfectie (meestal aan de voeten) kan aanleiding geven tot een beeld van dyshidrotisch eczeem aan de handen. De manier waarop deze 'reactie op afstand' of [autoeczematisatie](#) ontstaat is nog niet geheel opgehelderd. Het loont echter zeker de moeite om in het geval van een dyshidrotisch eczeem aan de handen een lokale schimmelinfectie elders op het lichaam te behandelen, ook al geeft deze geen klachten.

stress

geestelijke spanningen hebben een negatief effect op alle vormen van eczeem, dus ook op dyshidrotisch handeczeem. De precieze rol van stress in individuele gevallen is echter vaak moeilijk vast te stellen. Stress is dan ook nooit de *oorzaak* van eczeem, maar kan het eczeem wel *verergeren*. Natuurlijk is het omgekeerde ook waar: het hebben van handeczeem kan op zich zelf ook weer leiden tot (meer) spanningen.

onbekend

helaas wordt, ondanks adequaat onderzoek, bij 80% van de mensen met een dyshidrotisch handeczeem nooit een oorzaak van het eczeem gevonden.

Hoe wordt het behandeld?

wegnemen oorzaak

indien een contactallergie of een schimmel de uitlokkende factor blijkt te zijn dient deze oorzaak vanzelfsprekend weggenomen te worden.

rust

in het geval van uitgebreid dyshidrotisch eczeem met grotere blaasjes dienen de handen te worden ontzien. Dit betekent vooral het beperken van (zware)arbeid met de handen om de huid niet te veel te prikkelen.

corticosteroiden

in de actieve fase kan de arts corticosteroid-zalf voorschrijven. Corticosteroiden remmen het ontstekingsproces dat in feite de basis is van het eczeem. Zodra de actieve fase van het eczeem voorbij is kan men ook stoppen met het smeren van de hormoonzalf. In zeer ernstige, acute gevallen kan overwogen worden het eczeem te remmen met een (korte) corticosteroidenkuur in tabletvorm.

teerzalf

vooral bij de chronische vorm van dyshidrotisch eczeem die gepaard gaat met schilfering, kloven en milde ontsteking kan teerzalf worden toegepast.

onderhoudszalf

om de huid van de handen weer soepel te maken en de schilfers te verwijderen kan de arts verschillende soorten samengestelde zalven voorschrijven. Deze kunnen meerdere keren per dag op de handen worden aangebracht.

Kan ik dyshidrotisch handeczeem voorkómen?

Zoals u heeft gelezen wordt bij 80% van de patiënten met dyshidrotisch eczeem nooit een oorzaak aangetroffen. Dit betekent echter **niet** dat we helemaal niets kunnen doen om een nieuwe 'aanval' te voorkomen.

Het is bij het voorkomen van handeczeem van groot belang dat de huid van de handen in een goede conditie verkeert. Het regelmatig 'invetten' van de handen om uitdroging te voorkomen en het beschermen van de handen tegen irriterende stoffen d.m.v. handschoenen, is erg belangrijk. Overleg met uw huisarts, dermatoloog en/of bedrijfsarts welke maatregelen u kunt treffen in de woon- en werkomgeving om de kans op het voortdurend terugkeren van dyshidrotisch handeczeem te verkleinen.